

Ісікке қарсы қолданылатын дәрілік заттар.

ҚАБЫЛДАҒАН: ОРЫНБАСАРОВА.А

ОРЫНДАҒАН: ЖҰМАН.Е

ТОБЫ: ЖМ-209

-
- ▶ **Ісікке қарсы дәрілік заттар** – қатерлі ісікті емдеуге қолданылатын синтездік – қатерлі ісікті емдеуге қолданылатын синтездік не табиғи дәрілік заттар тобы. Қазіргі кезде 60-тан астам І. қ. д. з. бар. Оларды: алкилді қоспалар, антиметаболиттер – қатерлі ісікті емдеуге қолданылатын синтездік не табиғи дәрілік заттар тобы. Қазіргі кезде 60-тан астам І. қ. д. з. бар. Оларды: алкилді қоспалар, антиметаболиттер, ісікке қарсы антибиотиктер – қатерлі ісікті емдеуге қолданылатын синтездік не табиғи дәрілік заттар тобы. Қазіргі кезде 60-тан астам І. қ. д. з. бар. Оларды: алкилді қоспалар, антиметаболиттер, ісікке қарсы

Мұндай дәрілер қатарына

- ▶ кармустин,
- ▶ ломустин,
- ▶ семустин,
- ▶ нитрометиомочевина,
- ▶ стрептозоцин,
- ▶ тио-тэф,
- ▶ бензотэф жатады.

-
- ▶ Ісікке қарсы антибиотиктер ісік клеткаларындағы нуклеин қышқылының тіршілігін бұзады. Мұндай дәрілерге адриамицин,
  - ▶ блеомицин,
  - ▶ блеомицетин жатады.

• Антиметаболиттерге

ЖАТАТЫН

- ▶ Антиметаболиттерге Антиметаболиттерге жататын 5-фторурацил, метотрексат Антиметаболиттерге жататын 5-фторурацил, метотрексат, 6-меркаптопуриннің хим. құрылысы клеткадағы алмасу процесін жүргізетін күрделі заттарға өте ұқсас, сондықтан олар клеткадағы нуклеин қышқылымен оңай қосылады. Антиметаболиттер онкологияда асқазан-ішек жолдарындағы, аналық бездегі, өкпе және өңештегі ісіктерге және қан рагына қарсы қолданылады.

-
- ▶ Бұларға:
  - ▶ ВИНКРИСТИН,
  - ▶ ВИНБЛАСТИН,
  - ▶ ТЕНИПОЗИД,
  - ▶ ЭТОПОЗИД жатады.

Өсімдіктерден алынған дәрілер кейінгі кезде өкпе қатерлі ісігіне қарсы жиі қолданылады.

-
- ▶ Бұл дәрілік заттардан басқа ферменттер мен гормондардан дайындалатын препараттар да кеңінен қолданылады. Бұл дәрілік заттардың әсері ісіктің көлеміне байланысты. Ісік неғұрлым кішкентай болса, дәрінің шипалық қасиеті соғұрлым жоғарылайды. І. қ. д. з. ісік клеткаларының көбеюін тоқтатады. Бірақ бұл дәрілер кейде сау клеткалардың көбеюіне де, әсіресе қан түйіршіктерін түзетін органдарға, ішектің, терінің эпителий клеткаларына әсер етеді.

-
- ▶ Мұнымен қатар олар жүректі айнытып, құстыруы, науқастың тәбетін кемітуі, іш өткізуі, қан құрамын өзгертуі мүмкін. І. қ. д. 3-ды қолданғанда дәрінің белгілі мөлшерін бергеннен кейін біраз уақытқа үзіліс жасап, кейін тағы қайталайды. Қазіргі кезде бір немесе бірнеше дәріні бірінен соң бірін қолданатын полихимиотерапия әдісі де жақсы дамып келеді. Ісік ауруларына қарсы дәрілік заттармен бірге әр түрлі басқа емдеу тәсілдері де қолданылады; қ. Сәулемен емдеу.

Алкилдеуші қосылыстар

Хлорэтиламиндер: эмбихин, сорколизин хлорбутин, циклофосфаи, проспидин.

Этиленеминдер: Тиофасфамид

Метансульфон қышқылының туындысы:

Мнелосан

Нитромзомочевина туындылары:

Нитрозометилмочевина, ломустин, кармустин

Триазиндер: Дакабазин, прокарбазин

Антиметоболиттер

- ▶ **Фолий қышқылының онтогонисі:**
метотрексат
- ▶ **Пурин онтогонисті:**
МЕРКОПТОПУРИН
- ▶ **Пиримидин антогонисті:**
фторурацил, фторафур, цитарбин

Ісікке қарсы белсенділігі бар антибиотиктер

- ▶ **Актиномициндер:** дактиномицин
- ▶ **Антроциклиндер:** рубомицин, доксоробуцин
- ▶ **Флеомициндер:** блеомицин, блеомицетин

Өсімдіктес препараттар

- ▶ **Қызғыш барвинок алколоиды:** Винбластин,
винкристин
- ▶ **Тис ағаштары алкалоиды:** Таксол таксотер
- ▶ **Сүйкімді лапыздың алколоиды:** колхамин
колхицин

Ферменттік препарат

- ▶ L- аспараггиназа

Гормондар және олардың онтогонистері

- ▶ **Андрогендер:**Тестостерон пропionatoны
- ▶ **Эстрогендер:**фосфестрол, этинилэстродиола.
- ▶ **Глюкокортикоидтар:** преднизолон, дексаметозон

Алкилдеуші заттар

- ▶ Алкилдеуші заттарға әртүрлі химиялық қосылысты топтардың препараттары жатады. Алкилдеуші заттар ДНК мен өзара әселесуі, соның ішінде ДНК молекуласымен көлденең, байланысуы,

оның тұрақтылығы тұтқырлығын және бүтіндігін бұзады.

Алкилдеуші заттар жасушаларға интерфаза кезінде әсер етеді. Әсіресе, олардың тез пролиферацияланатын жасушалар жөнінде цитотоксикалық әсері айқын

Циклофосфан

-
- ▶ Циклофосфан – хлорэтинамид тобының ішіндегі өте жиі қолданылатын препарат.
  - ▶ Бауырда химиялық өзгерістерге ұшырап, одан ісікке қарсы әсерін қамтамасыз ететін ,белсенді метоболиттер түзеді.
  - ▶ Препарат гемиблостозда көптеген миеломада азды-көпті ремиссия шақырады. Сонымен қатар сүт безі обырында өкпе обырында қолдарылады

Метотрексат

-
- ▶ Антиметоболиттер ДНК синтезін әртүрлі кезеңдеріне әсер етеді. Осылай метотрексаттың бластомаға қарсы әсер механизмі сондай – ақ тимедилсинтезаны тежеу болып табылады. Бұл пуриннің және тимидиннің тузілуін бұзады, нәтижесінде ДНК синтезі тежеледі

Блеомицин

-
- ▶ Блеомицин антибиотигі – ауыз қуысының шырышты қабатының, бадамшаның көмейдің обырында, аталық безінің қатерлі ісігінде жұптасқан химиотерапия үшін және бірқатар басқа ісік ауруларында көп қолданылады. Блеомицин қанның түзілуіне салыстырмалы түрде аз дәрежеде әсер етеді

Винбластин

-
- ▶ Винбластин лимфогранулематоздың таралған түрінде ұсынылады. Винбластиннің уытты әсері қан түзілуін тежейді, препараттың айқын тітіркендірушілік әсері бар және флебиттердің себебі болуы мүмкін

Пайдаланған әбебиеттер

Д.А.Харкевич Фармокология Алматы 2004

www.google.kz www.topreferat.kz www.wikipedia.kz